

Een gedragen en duurzaam toekomstbeeld voor de parochiekerken in Gistel!

Waar kiemt het potentieel voor de toekomst van de parochiekerken in Gistel? Samen schrijven aan een gedragen en duurzaam toekomstbeeld!

**METHODIEK
IS VERTROUWELIJK**

kapittel
samen verbinden & versterken

KAPITTEL verkende van 2020 tot 2025 de toekomst van meer dan 30 kerken en werkten aan kerkenbeleidsplannen voor ruim 60 kerken in bisdom Brugge.

KAPITTEL toekomstverkenner van religieuze plekken in Vlaanderen, zoals de Sint-Godelieveabdij in Brugge.

Concreet aan de slag in Gistel

Weldoordacht stappenplan en methodiek om te komen tot een gedragen en duurzaam toekomstbeeld voor het religieus patrimonium.

01	Startoverleg	08	Kernkapittel + persmoment
02	Kernkapittel I	09	Kapittelavond (per gemeenschap)
03	Voorstudie & gemeenschapsfoto + aanduiden van gemeenschapsfuncties	09	Klankbordgroep
04	Perspectiefgesprekken + werksessies	10	Vorbereidend rapport
05	Onderzoek bouwfysische toestand	11	Kernkapittel-verdiepingsdag
06	Perspectiefgesprek lokale overheid	12	Opmaak definitief rapport
07	Focusgroep	13	Kernkapittel
		14	Aanleveren toekomstbeeld

Samen schrijven aan een gedragen en duurzaam toekomstbeeld voor de parochiekerken in Gistel.

Weldoordacht stappenplan en methodiek om te komen tot een gedragen en duurzaam toekomstbeeld voor het religieus patrimonium.

Startoverleg

OKTOBER – NOVEMBER 2025	DECEMBER 2025 – JANUARI 2026	FEBRUARI – MAART 2026	APRIL – MEI 2026
1. Kernkapittel	4. Focusgroep	8. Kernkapittel + persmoment	12. Kernkapittel-verdiepingsdag
2. Gemeenschapsfoto en gemeenschapsfuncties in beeld brengen	5. Voorstudie (fotograaf)	9. Kapittelavonden (4)	13. Opmaak definitief rapport
	6. Perspectiefgesprekken + werksessies	10. Klankbordgroep	14. Kernkapittel > presentatie toekomstbeeld
	7. Onderzoek bouwfysische toestand (voorbereiding)	11. Doordenken bouwfysische toestand & toekomst architecturaal verbeelden	
	8. Perspectiefgesprek lokale overheid		

VOORBEREIDEN

VERKENNEN

VERDIEPEN

VERBINDEN &
VERSTERKEN

Weldoordacht stappenplan en methodiek om te komen tot een gedragen en duurzaam toekomstbeeld voor het religieus patrimonium.

**Perspectiefgesprekken
(+ werksessies)**

FOCUSGROEP

**Tochtgenoten in het
KERNKAPITTEL**

KLANKBORDGROEP

KAPITTELDAGEN

4 leden van de verschillende kerkfabrieken
4 leden van de lokale geloofsgemeenschap
4 leden van de lokale overheid

RECHTERE KLOOS	MUSEUM
ONTDEKING PLANK	ONTHAAL
STILLE AVONTE	

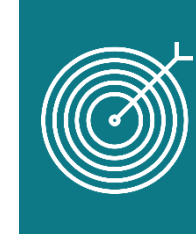

De linde, een activerend beeld voor het floreren van een gemeenschap

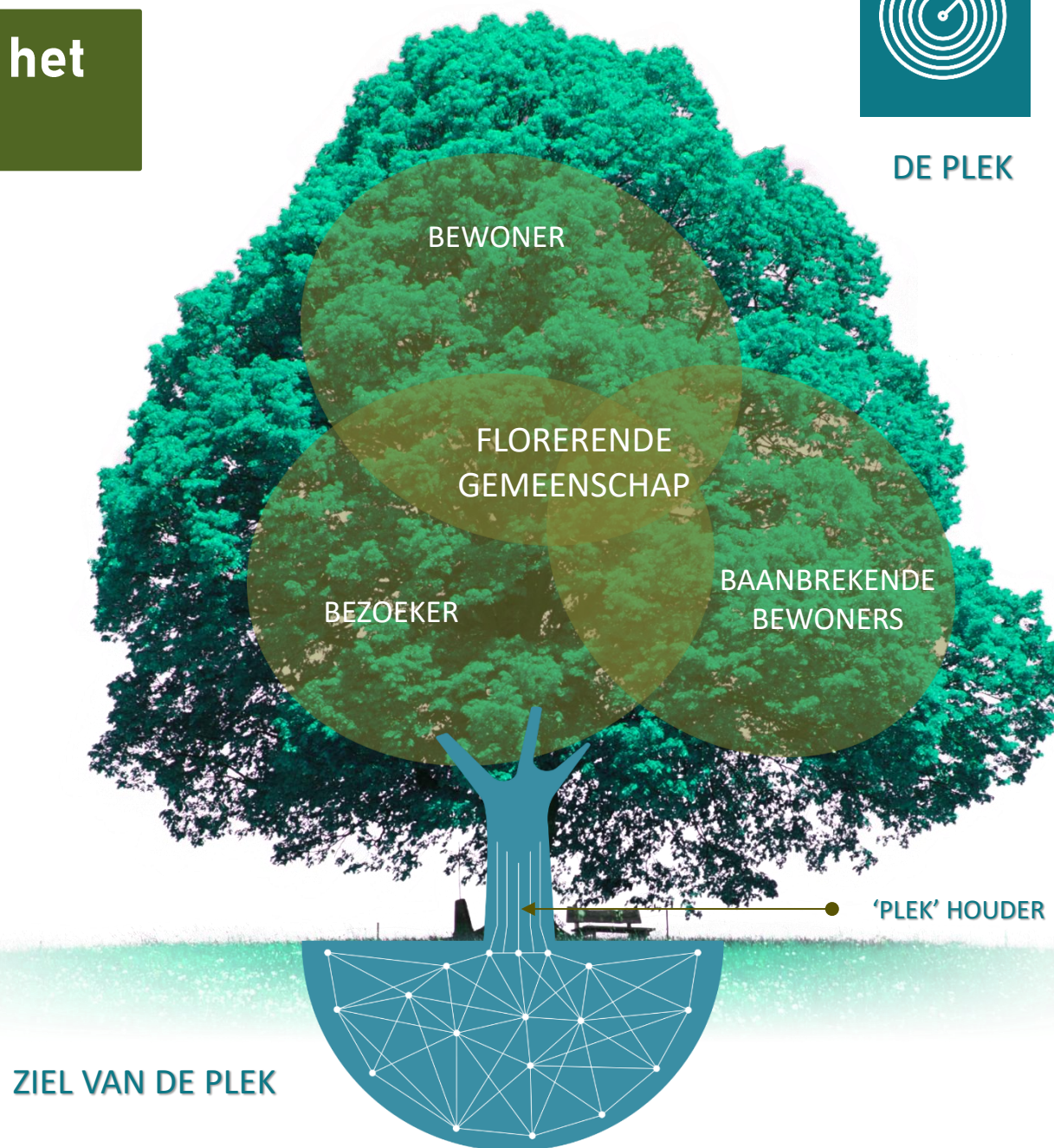
Hoe kan het religieuze plek bijdragen aan het floreren van een gemeenschap en andersom?

In een toekomst voor religieus erfgoed willen staat meerwaarde voor bewoners, bezoekers, ondernemers en de plek zelf voorop. De plekhouder draagt verder de ziel van de plek uit en heeft de toekomst vorm.

We streven naar het floreren van de plek met het religieus erfgoed en de gemeenschap die er zich verbonden mee voelt.

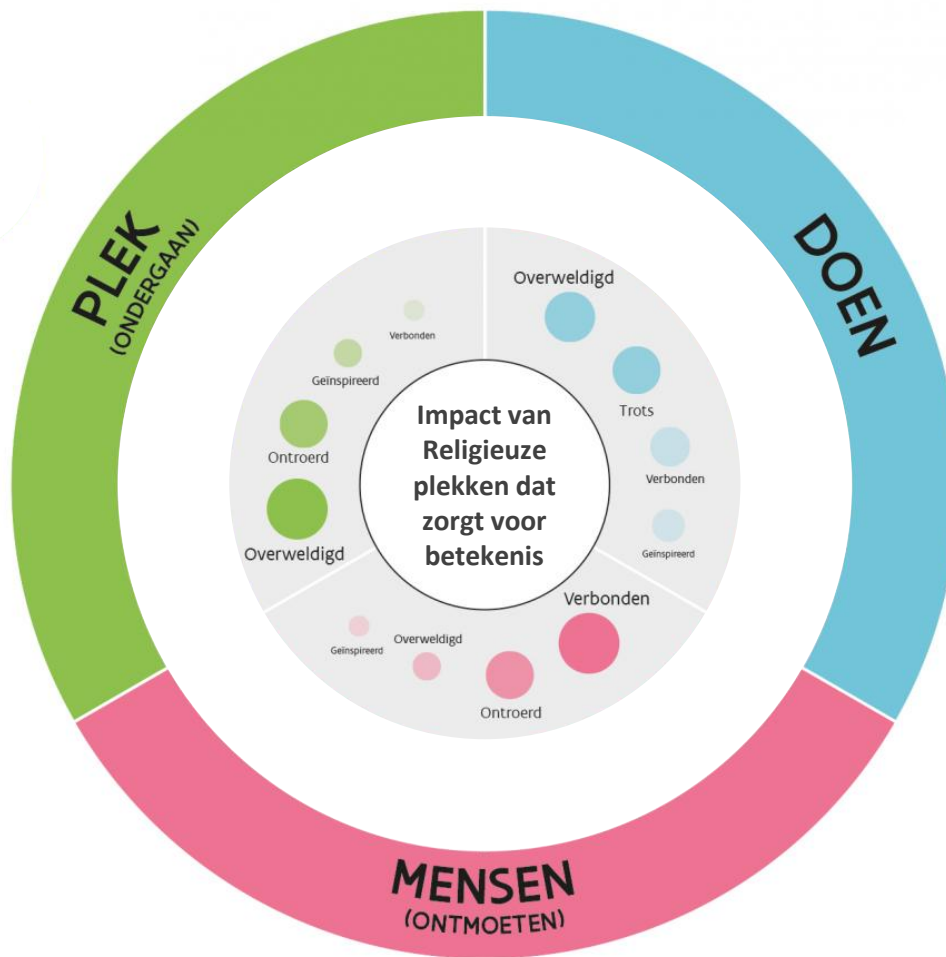

DE PLEK

Een nieuw gebruik dat zorgt voor betekenis van de religieuze plek

De ziel en kracht van de plek binnen de vier parochiekerken.

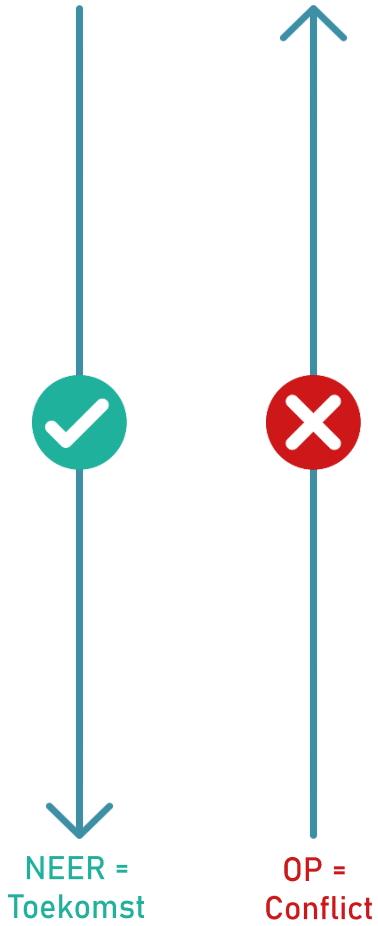
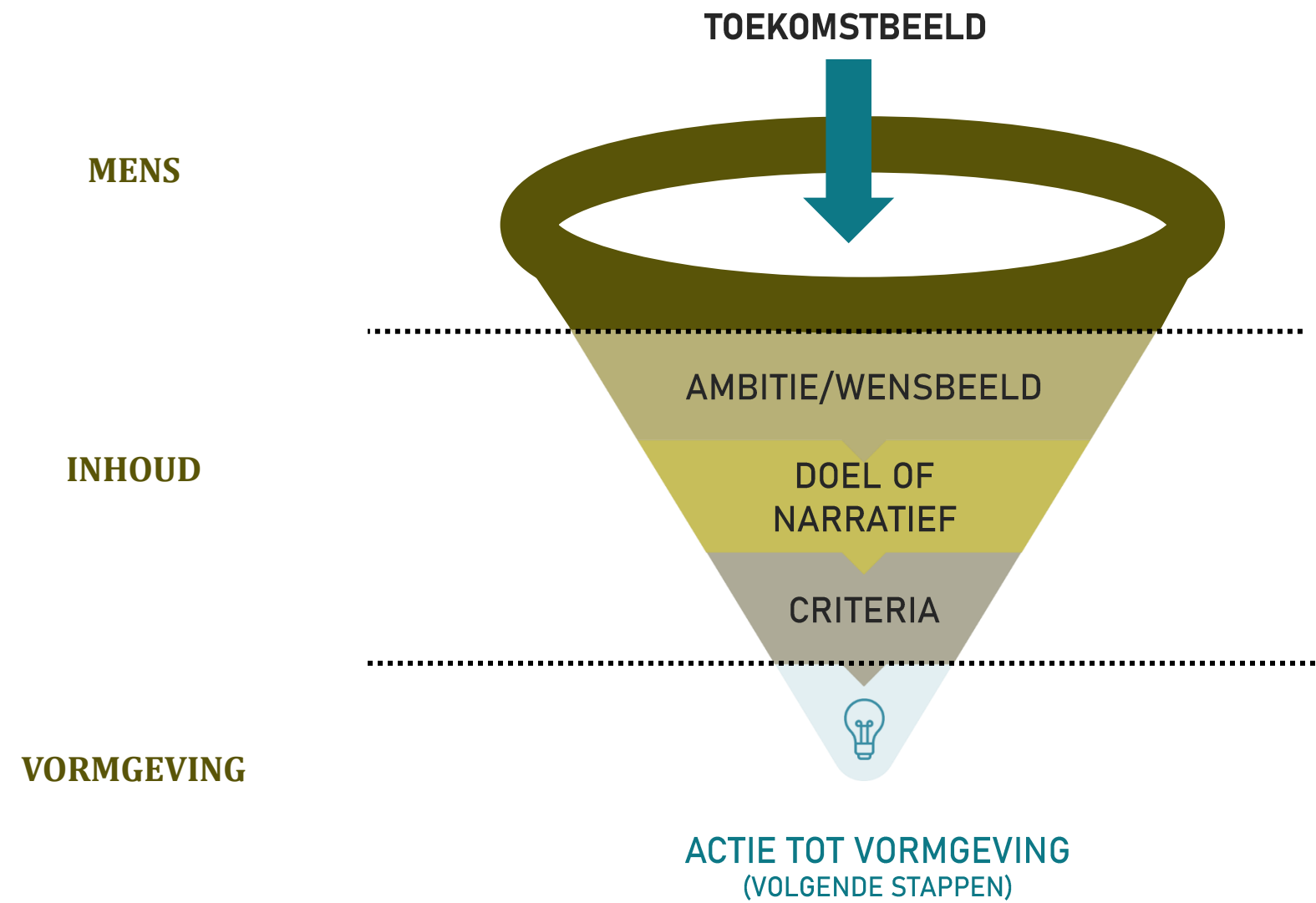

Betekenisvolle ontmoetingen met mensen uit de gemeente zorgen voor meerwaarde.

Activiteiten die zorgen voor een intense beleving bij mensen in Torhout. Mensen inspireren, activeren, laten verdiepen, laten zien, voelen, waarderen en hun verder laten groeien.

Waarderende verkenning van de oogst

OPMERKELIJKE VASTSTELLINGEN IN DE TOEKOMSTVERKENNING VAN DE PAROCHIEKERKEN VAN GISTEL

Opmerkelijke vaststellingen in de toekomstverkenning van de parochiekerken van Gistel

- In vergelijking met gelijkaardige trajecten is er in Gistel, binnen de lokale geloofsgemeenschappen en kerkfabrieken, een groot bewustzijn dat het gebruik van de parochiekerken verhoogd moet worden.
- Er werd uitdrukkelijk gevraagd dat er een holistisch plan komt voor alle parochiekerken van Gistel en dat niet enkel gekeken wordt naar het laaghangende fruit in de huidige florerende gemeenschappen.
- Zoals in vele trajecten in West-Vlaanderen wordt ook hier gekeken naar de mogelijkheden van uitkijktorens. Niettegenstaande dit een meerwaarde kan zijn voor de beleving van de plek, moet dit in relatie staan tot een verhoogd gebruik van de kerk als gebouw.
- In het traject was er opvallend veel aandacht voor:
 - De meerwaarde van de parochiekerken voor toekomstige generaties;
 - De meerwaarde van de plek in functie van behoeften van de lokale gemeenschap.
- In alle parochiekerken wil men een uitgesproken behoud van een sacrale en verstillende ruimte.

Parochiekerk Sint-Cornelius

in Snaaskerke

De geloofsgemeenschap van **Sint-Corneliuskerk in Snaaskerke**

Frequentie erediensten:

Katholieke Eucharistieviering 2-wekelijks op zondag om 09:00 uur

Mispraktijk

20 aanwezigen

Aantal huwelijken

1 huwelijk

Aantal uitvaarten

2 uitvaarten

Aantal doopsels

6 doopsels

Aantal eerste communicanten

8

Aantal vormelingen

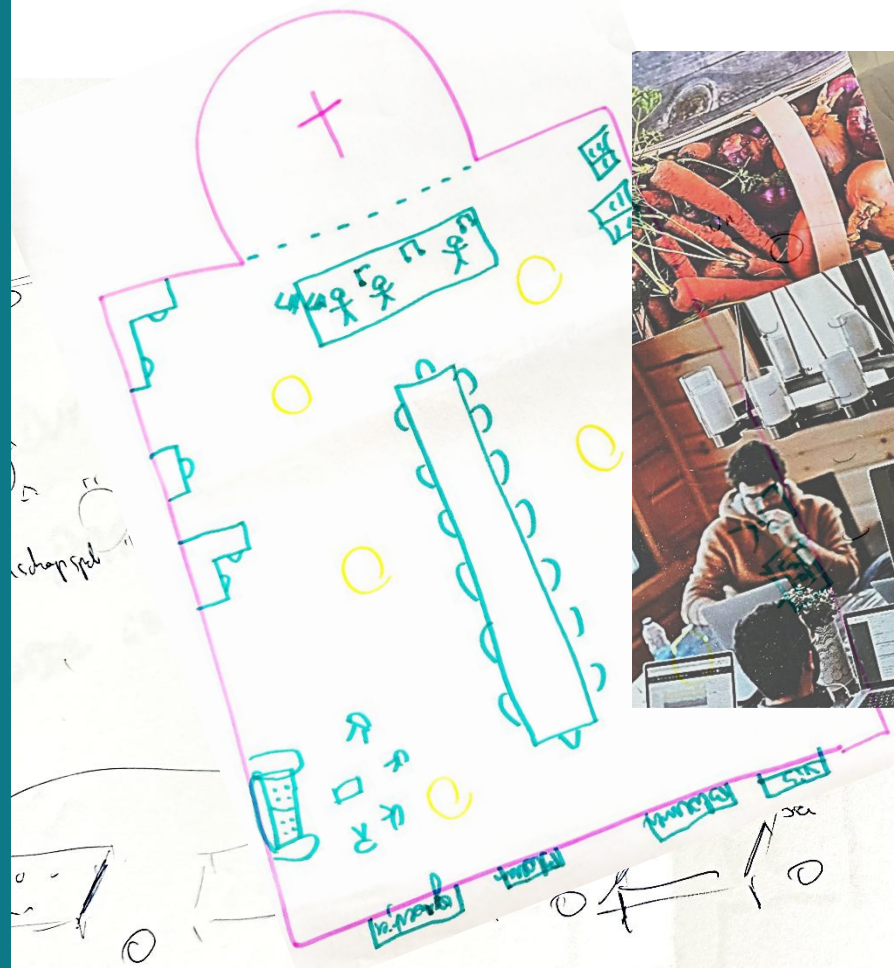

5

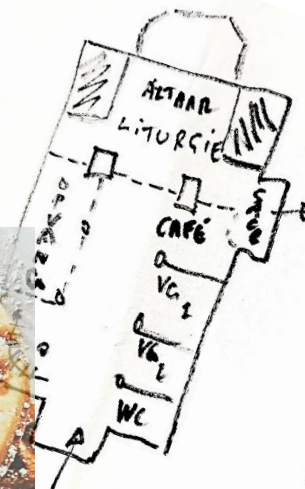

*Gegevens verkregen via kerkfabrieken /
bisdom en/of centraal kerkbestuur.
Gemiddelde werd genomen van de
afgelopen jaren.*

VANUIT DE GEMEENSCHAP DE TOEKOMST VERBEELEN SINT-CORNELIUSKERK IN SNAASKERKE

DURON
DARE
ZANDER GAVEN

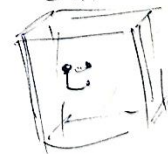
BOVEN 1ste verd.
- CAFE 24 m
- ZIJDEKUNEN TOE
- MIDDEL BEUK 0

VG = Vagabond zaal

Kor:

↳ Stille rust
- gelukkig
pezen
besturing

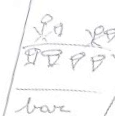
BUDGET
SAFE

geen chapsper
hinder
verhij

ontspanning

MOGELIJKHEDEN VOOR EEN TOEKOMST SINT-CORNELIUSKERK IN SNAASKERKE

PARAMETERS

Het toekomstbeeld =

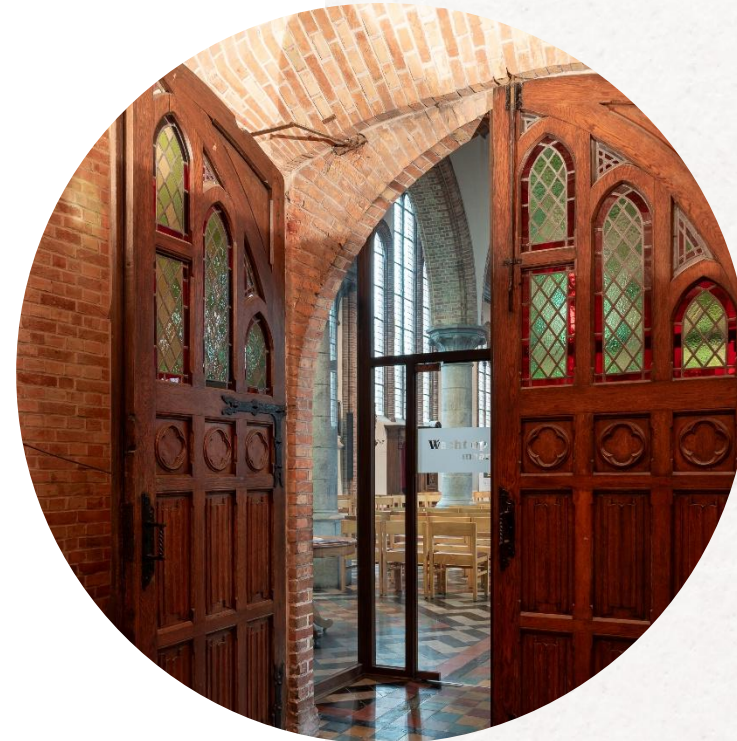
Bereidheid om lokaal
eigenaarschap op te nemen=

Voor wie is de toekomst
van deze plek =

Nood aan actie in het realiseren
van het toekomstbeeld =

GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD SINT-CORNELIUSKERK IN SNAASKERKE

Voor de Sint-Corneliuskerk in Snaaskerke bestaat er draagvlak voor een **herbestemming van de parochiekerk**, op voorwaarde dat er een **kleinere sacrale ruimte** behouden blijft, bij voorkeur in het hoogkoor.

De kerk wordt gezien als de uitgelezen plek om uit te groeien tot **het nieuwe ontmoetingscentrum** van de deelgemeente: een bruisende en actieve plek waar sociaal-culturele verenigingen kunnen samenkomen, waar de school activiteiten kan organiseren en waar gemeenschapsmomenten kunnen plaatsvinden, zoals een kerstmarkt, een ontbijt of andere verbindende initiatieven.

Kortom: de kerk kan opnieuw het huis van de gemeenschap worden. Een plek waar **ontmoeting, zorg, cultuur, stilte en verbondenheid samenkomen**, met activiteiten die **aansluiten bij de ziel** en de waardigheid van het gebouw. Niet elke activiteit past daarbij. Zo werd bijvoorbeeld aangegeven dat fuiven van jeugdbewegingen minder vanzelfsprekend zijn in deze context.

Tijdens het co-creatieve traject werd meermaals het idee geopperd om te werken volgens een **box-in-the-boxprincipe**, centraal in de kerk. Tegelijk klinkt vanuit het toekomsttraject duidelijk de vraag naar een kwaliteitsvolle behoefteanalyse, vanuit een architecturale studie. Die moet **in kaart brengen welke activiteiten** er in de kerk kunnen plaatsvinden, welke functies prioritair zijn en **welke ruimtelijke ingrepen** daarvoor noodzakelijk zijn. Daarbij gaat het onder meer om basisvoorzieningen zoals toiletten, berging en een kleine keuken.

GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD SINT-CORNELIUSKERK IN SNAASKERKE

Daarnaast werd vaak aangegeven dat men niet hoeft te wachten op een definitief eindbeeld om al voorzichtig te **beginnen experimenteren**. De kerk kan nu al meer worden **opengesteld voor de school, verenigingen en kleinschalige gemeenschapsactiviteiten**. Zo kan stap voor stap worden ontdekt wat werkt, wat leeft en welke invulling werkelijk gedragen wordt door de gemeenschap.

Naast een gemeenschapsfunctie is er ook draagvlak om in de kerk een **lokaal economisch punt te vestigen**. Daarbij geldt wel een duidelijke randvoorwaarde: de kerk mag **geen horecafunctie** opnemen. Daarvoor is er, schuin tegenover de kerk, al Herberg Cornelius. De toekomstige invulling van de kerk moet dus aanvullend zijn en het **bestaande dorpsweefsel versterken, niet beconcurreren**.

Opmerkelijk in het traject was ook de vraag om kritisch te **onderzoeken welke toekomstige meerwaarde het huidige ontmoetingscentrum en het parochiehuis** nog kunnen hebben. Vandaag vinden daar vaak vergaderingen en activiteiten plaats, maar vanuit het traject klinkt de duidelijke voorkeur om zoveel mogelijk gemeenschapsactiviteiten in de parochiekerk te laten plaatsvinden. Dat vraagt om een ruimere blik op het patrimonium van Snaaskerke: niet elk gebouw afzonderlijk bekijken, maar zoeken naar een samenhangend toekomstverhaal voor het geheel.

Tot slot leeft ook de wens om een toekomstbeeld te ontwikkelen voor het **kerkhof**. Hoe ziet deze plek eruit binnen vijf tot tien jaar? Hoe kan het **kerkhof evolueren** tot een **betekenisvolle buitenruimte in relatie tot de kerk**? Ook daar liggen kansen om stilte, herinnering, groen en ontmoeting sterker met elkaar te verbinden.

AAN DE SLAG MET HET GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD
SINT-CORNELIUSKERK IN SNAASKERKE

- 1. Voer, binnen een architecturale studie, een kwaliteitsvolle behoefteanalyse uit**
- 2. Start met tijdelijk en gecontroleerd gebruik (experiment)**
- 3. Behoud een kleinere sacrale ruimte in het hoogkoor**
- 4. Aanvraag van subsidies voor de architecturale studie en/of realisatie via Binnenlands Bestuur**
- 5. Ontwikkel één samenhangend toekomstbeeld voor kerk, kerkhof en dorpsweefsel**

Referentieproject richting realisatie

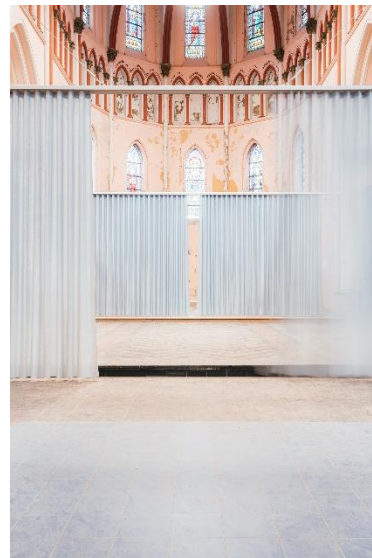

De Heilig Hartkerk in de Gentse Dampoortwijk deed recent de deuren open. Na twee jaar werken is de kerk omgetoverd tot een ontmoetingsplek voor de buurt. Er is een nieuwe verdieping voor activiteiten en op het gelijkvloers opent er na de zomer een sociaal restaurant. De vroegere sacristie wordt de uitvalsbasis van Chiro Heilig Hart. De Heilig Hartkerk kreeg ook een nieuwe naam: Hartetroef. Een jury van buurtbewoners en buurtorganisaties koos de naam uit een 70-tal inzendingen.

De Heilig Hartkerk werd geopend naar de omgeving toe. De zijgevels kregen nieuwe betonnen bogen met grote ramen. Vanop de nieuwe, overdekte gaanderij kunnen voorbijgangers nu door het gebouw heen de pastorietuin zien.

Mathias De Clercq, burgemeester van Stad Gent: "We geven met deze kerk, en de pastorie, opnieuw een stuk van onze stad aan onze bewoners, een plek waar ze welkom zijn, een plek waar ze elkaar kunnen ontmoeten, een plek waar ze samen plannen kunnen smeden. Dit wordt het kloppende hart van de wijk."

Heilig Hartkerk in Sint-Amandsberg

Parochiekerk Sint-Cornelius

in Snaaskerke

“De toekomst van de Sint-Corneliuskerk ligt niet in één enkel nieuw gebruik, maar in een zorgvuldig samenspel van ontmoeting, gemeenschapsleven, stilte, lokale economie en betekenisvolle buitenruimte. Zo wordt de kerk opnieuw meer dan een gebouw om naar te kijken: een plek die Snaaskerke samenbrengt, versterkt en mee richting geeft.

”

**Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw
Ten Hemel Opgenomen**
in Gistel centrum

De geloofsgemeenschap van ONZE-LIEVE-VROUW TEN HEMEL OPGENOMEN KERK IN GISTEL

Frequentie erediensten:

Katholieke Eucharistieviering wekelijks op zaterdagavond om 17:30 uur
Weekmis van maandag tot vrijdag om 9:00 uur

Mispraktijk

35 aanwezigen

Aantal huwelijken

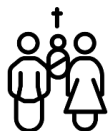
5 huwelijken

Aantal uitvaarten

28 uitvaarten

Aantal doopsels

37 doopsels

Aantal eerste communicanten

32

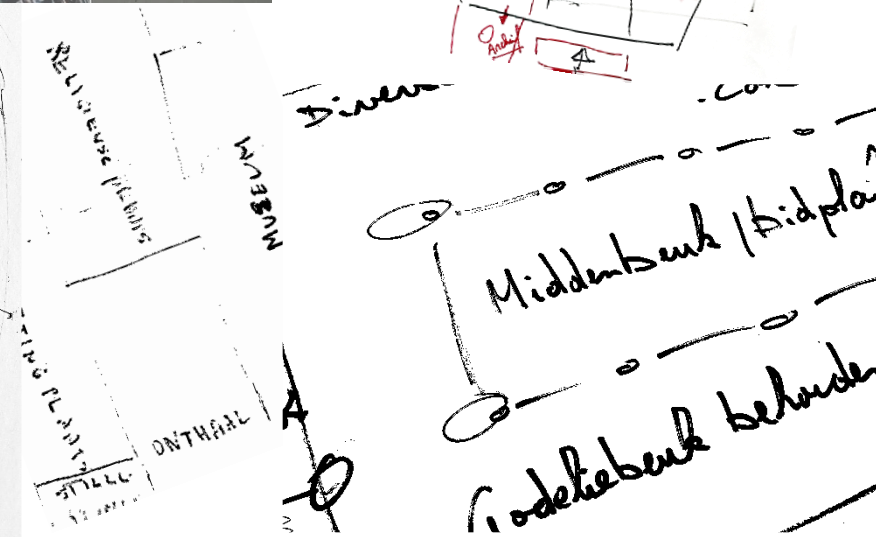
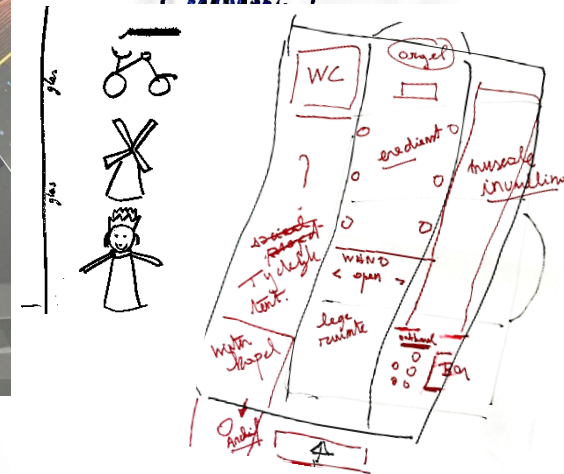
Aantal vormelingen

27

*Gegevens verkregen via kerkfabrieken /
bisdom en/of centraal kerkbestuur.
Gemiddelde werd genomen van de
afgelopen jaren.*

VANUIT DE GEMEENSCHAP DE TOEKOMST VERBEELDEN
ONZE-LIEVE-VROUW TEN HEMEL OPGENOMEN KERK IN GISTEL

MOGELIJKHEDEN VOOR EEN TOEKOMST

ONZE-LIEVE-VROUW TEN HEMEL OPGENOMEN KERK IN GISTEL

PARAMETERS

Het toekomstbeeld =

Bereidheid om lokaal
eigenaarschap op te nemen=

Voor wie is de toekomst
van deze plek =

Nood aan actie in het realiseren
van het toekomstbeeld =

GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD

ONZE-LIEVE-VROUW TEN HEMEL OPGENOMEN KERK IN GISTEL

Voor de Onze-Lieve-Vrouw Ten Hemel Opgenomen-kerk in Gistel Centrum bestaat er **draagvlak voor valorisatie en voor een nevenbestemming als museum.**

In het toekomstbeeld voor de hoofdkerk van de stad wordt uitdrukkelijk gekozen om de **verbinding te maken met de betekenis, het verhaal en de kracht van Sint-Godelieve**. De kerk biedt een bijzondere opportuniteit om het **museum rond Sint-Godelieve gedeeltelijk of volledig te integreren in de Godelievebeuk**. Op die manier kan de kerk uitgroeien tot een plek waar het verhaal van Sint-Godelieve niet alleen wordt **bewaard**, maar ook opnieuw **beleefbaar** wordt gemaakt. Een kwaliteitsvolle erfgoedbeleving voor groot en klein.

Daarbij ligt er een sterke kans in de **verbinding tussen de Onze-Lieve-Vrouw Ten Hemel Opgenomen-kerk en Abdij Ten Putte**. Bezoekers van Abdij Ten Putte kunnen worden uitgenodigd om ook de hoofdkerk in het centrum te bezoeken, en omgekeerd. Beide historische plekken versterken elkaar in betekenis, beleving en uitstraling. Samen kunnen ze een krachtiger **Godelieveverhaal vertellen**: van devotie en geschiedenis tot erfgoed, spiritualiteit en hedendaagse beleving. In dat kader is het aangewezen om een gesprek op te starten met de **Vrienden van het Museum van Sint-Godelieve**.

Voor het architecturaal ontwerpend onderzoek van Erfgoed & Visie bestaat er geen draagvlak. Er is daarentegen wel **draagvlak om minimaal architecturaal in te grijpen** en vooral kwaliteitsvol te onderzoeken welke scenografische en eigentijdse toepassingen de erfgoedbeleving rond Sint-Godelieve kunnen versterken. De ambitie ligt dus niet in een zware ruimtelijke transformatie, maar in een **zorgvuldige, betekenisvolle en respectvolle versterking van wat er al is**.

GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD

ONZE-LIEVE-VROUW TEN HEMEL OPGENOMEN KERK IN GISTEL

Daarbij moet onderzocht worden of de **toeristische middelen van de provincie West-Vlaanderen**, onder meer via de oproep rond erfgoedbeleving van Westtoer, hiervoor kunnen worden aangewend. Mogelijke toepassingen die verder onderzocht kunnen worden, zijn bijvoorbeeld het tonen van films of audiovisuele verhalen over Sint-Godelieve in de winterkapel. Aansluitend wordt ook de **huidige locatie van het orgel in vraag gesteld**, omdat die mogelijk een toekomstige scenografische invulling of erfgoedbeleving bemoeilijkt.

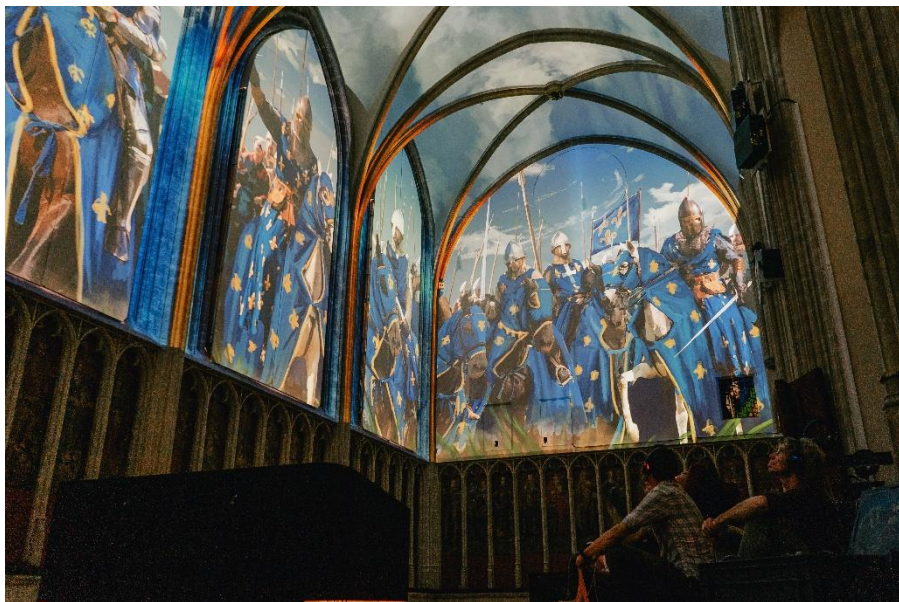
De toekomstverkenning bracht daarnaast enkele suggesties naar voren die verder op hun meerwaarde en haalbaarheid moeten worden onderzocht. Zo werd meermaals de vraag gesteld of de **kerktoren in de toekomst als uitkijktoren zou kunnen worden opengesteld**. Ook het gebruik van **klapstoelen tussen de scenografische opstelling** verdient verder onderzoek, zodat grote eucharistievieringen en diensten mogelijk blijven zonder de museale beleving te hypothekeren.

Daarnaast leeft de expliciete vraag om de toekomst van de kerk, inclusief haar nieuwe ontsluiting en publieke rol, mee te nemen in het aankomende stadsvernieuwingstraject.

AAN DE SLAG MET HET GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD
ONZE-LIEVE-VROUW TEN HEMEL OPGENOMEN KERK IN GISTEL

- 1. Start een inhoudelijk traject rond het Godelieveverhaal**
- 2. Onderzoek de museale integratie in de Godelievebeuk**
- 3. Kies voor een minimale, kwaliteitsvolle scenografische ingreep**
- 4. Bewaak het liturgisch gebruik en de flexibiliteit van de kerk**
- 5. Veranker de kerk in het stadsvernieuwingstraject, de regio, de provincie en als beleving in Vlaanderen**

Referentieproject richting realisatie

Onze-Lieve-Vrouwekerk Kortrijk

Onze-Lieve-Vrouwekerk met belevingsmuseum 1302!

Sinds 2022 vind je hier de museale opstelling '1302: opstand, slag, keerpunt'. Deze laat je het verhaal van de Guldensporenslag echt beleven. Een adembenemend klank- en lichtspel en uitgekiende animaties vertellen je over het ontstaan van het graafschap Vlaanderen. Je waant jezelf middenin de slag en komt te weten wat eraan vooraf ging.

Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Ten Hemel Opgenomen

in Gistel centrum

“

De toekomst van de Onze-Lieve-Vrouw Ten Hemel Opgenomen-kerk ligt in het opnieuw zichtbaar, beleefbaar en verbindend maken van haar grootste kracht: het verhaal van Sint-Godelieve. Zo wordt de hoofdkerk meer dan een erfgoedgebouw in het hart van Gistel: een schakel tussen Abdij Ten Putte en het stadscentrum, tussen geloof en erfgoed, tussen inwoners, bezoekers en pelgrims.

”

Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw

in Zevekote

De geloofsgemeenschap van **ONZE-LIEVE-VROUWKERK IN ZEVEKOTE**

Frequentie erediensten:

Katholieke Eucharistieviering 2-wekelijks op zondag om 09:00 uur

Mispraktijk

20 aanwezigen

Aantal huwelijken

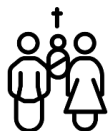
0 huwelijken

Aantal uitvaarten

1 uitvaart

Aantal doopsels

4 doopsels

Aantal eerste communicanten

11

Aantal vormelingen

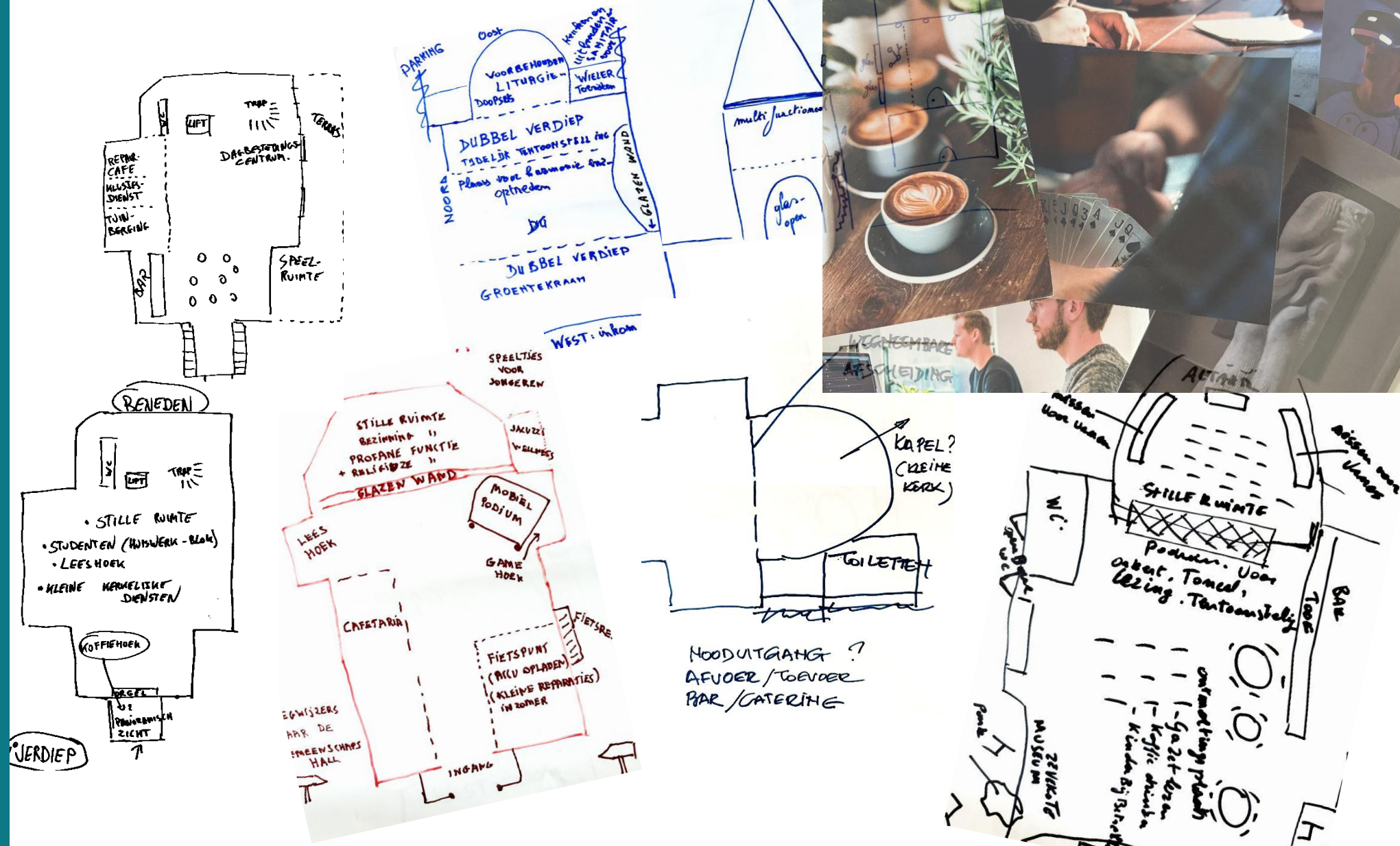

3

*Gegevens verkregen via kerkfabrieken /
bisdom en/of centraal kerkbestuur.
Gemiddelde werd genomen van de
afgelopen jaren.*

VANUIT DE GEMEENSCHAP DE TOEKOMST VERBEELDEN ONZE-LIEVE-VROUWKERK IN ZEVEKOTE

MOGELIJKHEDEN VOOR EEN TOEKOMST

ONZE-LIEVE-VROUWKERK IN ZEVEKOTE

Doorheen het traject zijn we enkele specifieke perspectieven gaan bevragen en meten. In de gesprekken, interviews en getuigenissen hebben we gescoord hoe concreet het toekomstbeeld naar voor is gebracht, wat de bereidwilligheid is van de lokale gemeenschap om het toekomstbeeld verder mee vorm te geven, voor wie de plek is en wat de nood is om spoedig actie te ondernemen.

PARAMETERS

Het toekomstbeeld =

Bereidheid om lokaal
eigenaarschap op te nemen=

Voor wie is de toekomst
van deze plek =

Nood aan actie in het realiseren
van het toekomstbeeld =

Architecturale verkenning

Zie bijlage 6.1

GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD ONZE-LIEVE-VROUWKERK IN ZEVEKOTE

Voor de Onze-Lieve-Vrouwkerk in Zevekote bestaat er **draagvlak voor een herbestemming van de parochiekerk**, op voorwaarde dat er een **kleinere sacrale ruimte** behouden blijft.

Er klinkt een uitgesproken vraag om het **ontmoetingscentrum van Zevekote** onder te brengen in de **parochiekerk**. De kerk kan zo opnieuw uitgroeien tot een centrale plek in het dorp: een plek waar inwoners elkaar ontmoeten, **verenigingen activiteiten organiseren en nieuwe vormen van gemeenschapsleven** kunnen ontstaan. Die vraag krijgt extra betekenis door de mogelijke ontwikkeling van heel wat bijkomende woningen op de voormalige klooster- en schoolsite, de vroegere Arcade-site. Met de **lopende wijziging van het RUP** ontstaat de kans om niet alleen nieuwe woningen toe te voegen, maar ook het **hart van Zevekote te versterken**.

Binnen het toekomsttraject wordt voor Zevekote niet gedacht aan één enkele functie, maar aan een geïntegreerd dorpsvoorzienend concept. Daarbij kan het **Duitse DORV-model richtinggevend** zijn. Dat model vertrekt vanuit een eenvoudige maar krachtige gedachte: **breng basisvoorzieningen, diensten, ontmoeting, zorg en gemeenschapsleven opnieuw samen** op één herkenbare plek in het dorp. Niet aan de rand, niet verspreid over verschillende locaties, maar in het hart van de kern.

GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD ONZE-LIEVE-VROUWKERK IN ZEVEKOTE

Voor Zevekote kan de kerk daarom **meer worden dan een ontmoetingsruimte** alleen. Ze kan evolueren tot een **dorpshub** waar dagelijkse noden en gemeenschapsfuncties elkaar versterken: een plek voor verenigingen en dorpsactiviteiten, maar ook voor **kleine dienstverlening, lokale producten, afhaalpunten, zorg- of welzijnsmomenten, erfgoed, stilte en informele ontmoeting**. De kerk wordt dan een plek waar men niet enkel naartoe gaat voor een activiteit, maar waar opnieuw dagelijkse passage, herkenning en verbondenheid ontstaan. De kracht van een DORV-achtige aanpak ligt precies in die combinatie. Eén functie alleen is vaak te kwetsbaar om een plek levendig en duurzaam te houden. Door functies zorgvuldig te stapelen, ontstaat opnieuw sociale dynamiek, lokale meerwaarde en gedeeld eigenaarschap. Bewoners worden daarbij niet alleen gebruikers van de plek, maar ook mededragers van het toekomstproject. Zo wordt de kerk geen gebouw dat louter wordt bewaard, maar een voorziening die opnieuw dienstbaar wordt aan het dorp.

Uiteraard vraagt dit toekomstperspectief om een **zorgvuldige omgang met de erfgoedwaarde** van de site. De parochiekerk is beschermd als monument, terwijl ook het kerkhof en de ruimere omgeving erfgoedwaarde hebben. In het traject werd hierover reeds **overleg opgestart met het Agentschap Onroerend Erfgoed**. Vanuit dat overleg blijkt dat een toekomst als ontmoetingscentrum en dorpsvoorzienende plek verder kan worden onderzocht, mits een kwaliteitsvolle aanpak. Een **co-creatief vervolgtraject met een gespecialiseerd architectenbureau, met expertise in restauratie en herbestemming**, kan hiervoor een belangrijke volgende stap zijn.

Tegelijk toont het traject aan dat de toekomst van de kerk niet los kan worden gezien van de bredere toekomst van Zevekote. De mogelijke woonontwikkeling, de wijziging van het ruimtelijk uitvoeringsplan en de noden van huidige en toekomstige bewoners vragen om een **ruimer traject van dorpskernvernieuwing**. Daarbij moet niet alleen worden onderzocht wat er met de kerk gebeurt, maar vooral welke voorzieningen, ontmoetingsplekken en vormen van lokaal eigenaarschap nodig zijn om Zevekote leefbaar, levendig en zorgzaam te houden.

AAN DE SLAG MET HET GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD
ONZE-LIEVE-VROUWKERK IN ZEVEKOTE

- 1. Voer een brede behoefteanalyse uit, binnen een architecturale studie, voor Zevekote**
- 2. Onderzoek een DORV-geïnspireerd dorpsclubmodel in de kerk**
- 3. Start een co-creatief ontwerptraject met erfgoedexpertise en Agentschap Onroerend Erfgoed**
- 4. Bepaal de plaats en betekenis van de sacrale ruimte**
- 5. Veranker de kerk in een ruimer traject van dorpskernvernieuwing**

Referentieproject richting realisatie

Kleine sacrale ruimte en veel mogelijkheden voor diverse gemeenschapsvormende activiteiten

Naar aanleiding van de verwoestende brand op 26 maart 2013, die de kerk van Westkapelle als ruïne achterliet, werd vanuit het College van Burgemeester en Schepenen gezocht naar een manier om Westkapelle en haar Sint-Niklaaskerk opnieuw met elkaar te verenigen. De brand heeft de dorpskern immers geraakt in zijn karakter en in zijn historische, artistieke, esthetische en sociaal-spirituele betekenis.

Het ontwerp voorziet een nieuwe bestemming van het kerkgebouw enerzijds als een intiem sacrale ruimte om de kerk deels terug te geven aan de gelovigen. Anderzijds zal het ook een trefpunt worden voor sociaal-culturele activiteiten en evenementen die de gemeenschap kunnen versterken. Op die manier neemt de kerk zijn functie weer op als zwaartepunt in het centrum van Westkapelle.

Sint-Niklaaskerk, Westkapelle – Knokke

Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw

in Zevekote

“De toekomst van de Onze-Lieve-Vrouwekerk ligt in haar vermogen om opnieuw het hart van Zevekote te worden: een herkenbare plek waar ontmoeting, basisvoorzieningen, zorg, erfgoed, stilte en dorpsleven elkaar versterken. Door functies te bundelen en bewoners mee eigenaar te maken van het verhaal, kan de kerk haar sacrale betekenis bewaren én tegelijk nieuwe zuurstof geven aan de gemeenschap van vandaag en morgen.

”

Parochiekerk Sint-Niklaas

in Moere

De geloofsgemeenschap van SINT-NIKLAASKERK IN MOERE

Frequentie erediensten:

Katholieke Eucharistieviering 2-wekelijks op zondag om 09:00 uur

Mispraktijk

25 à 30 aanwezigen

Aantal huwelijken

1 huwelijk

Aantal uitvaarten

4 uitvaarten

Aantal doopsels

13 doopsels

Aantal eerste communicanten

21

Aantal vormelingen

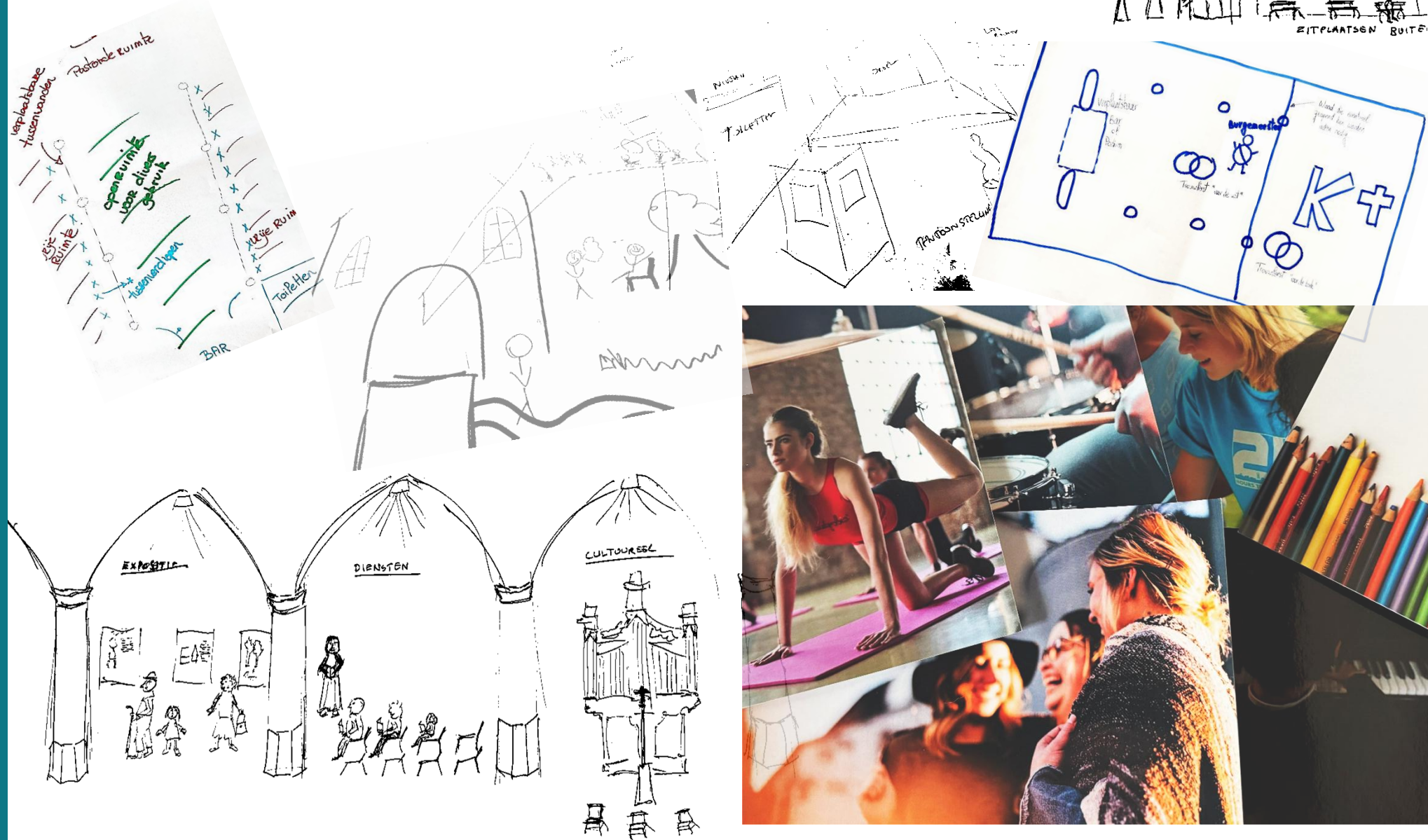

5

*Gegevens verkregen via kerkfabrieken /
bisdom en/of centraal kerkbestuur.
Gemiddelde werd genomen van de
afgelopen jaren.*

VANUIT DE GEMEENSCHAP DE TOEKOMST VERBEELDEN SINT-NIKLAASKERK IN MOERE

MOGELIJKHEDEN VOOR EEN TOEKOMST

SINT-NIKLAASKERK IN MOERE

Doorheen het traject zijn we enkele specifieke perspectieven gaan bevragen en meten. In de gesprekken, interviews en getuigenissen hebben we gescoord hoe concreet het toekomstbeeld naar voor is gebracht, wat de bereidwilligheid is van de lokale gemeenschap om het toekomstbeeld verder mee vorm te geven, voor wie de plek is en wat de nood is om spoedig actie te ondernemen.

PARAMETERS

Het toekomstbeeld =

Bereidheid om lokaal
eigenaarschap op te nemen=

Voor wie is de toekomst
van deze plek =

Nood aan actie in het realiseren
van het toekomstbeeld =

Architecturale verkenning

Zie bijlage 6.1

GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD SINT-NIKLAASKERK IN MOERE

Voor de Sint-Niklaaskerk in Moere bestaat er **draagvlak voor een her- of nevenbestemming van de parochiekerk**, op voorwaarde dat er een kleinere sacrale ruimte behouden blijft, bij voorkeur in het hoogkoor van de kerk.

De toekomstverkenning toont aan dat er voor de Sint-Niklaaskerk **verschillende vormen van toekomstig gebruik denkbaar zijn**. In de eerste plaats wordt gekeken naar het mogelijke gebruik van de kerk door **de school**. Aangezien de school achter de kerk opnieuw zal worden gebouwd, is het aangewezen om op korte termijn met de school in overleg te gaan. Er kan nu al voorzichtig worden **geëxperimenteerd met extra-murosactiviteiten** in de kerk, maar tegelijk dringt zich een grondig **behoefteanalyse** op vanuit en gekoppeld aan een **architecturaal ontwerpend onderzoek** vanuit de **noden van de school**.

Ook **andere activiteiten** in de kerk blijven mogelijk, maar het traject maakte duidelijk dat de kerk **geen concurrent** mag worden van het **bestaande ontmoetingscentrum**. Voor Moere is er geen nood aan een tweede centrum voor socio-culturele verenigingen en hun gewone werking. Wel werd aangegeven dat het huidige ontmoetingscentrum te beperkt is voor **concerten en grotere culturele momenten**. Wanneer die activiteiten **aansluiten bij de ziel en de waardigheid van de plek**, kan de kerk hiervoor wel een duidelijke meerwaarde bieden.

GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD

SINT-NIKLAASKERK IN MOERE

Complementair aan het mogelijke gebruik door de school leeft ook de nood aan bijkomende vergaderruimte voor verenigingen uit het dorp. Een gedeeltelijke compartimentering van de kerk, vooral in de zijbeuken en mogelijk ook over twee niveaus, wordt daarbij niet als een obstakel gezien. Integendeel: een doordachte indeling kan net een voorwaarde zijn om het gedeeld gebruik helder, werkbaar en duurzaam te organiseren.

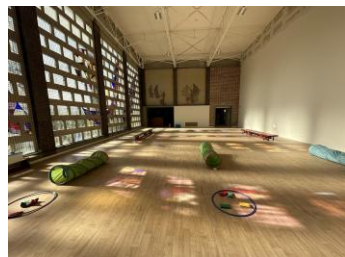
Een terugkerend aandachtspunt in het traject is het Van Peteghemorgel uit 1776. De akoestische kwaliteit van de kerk en de speelbaarheid van dit beschermde instrument moeten te allen tijde worden gerespecteerd. Het orgel is niet alleen een waardevol erfgoedobject, maar ook een van de grote troeven en trotsen van de Sint-Niklaaskerk.

Tot slot bestaat er draagvlak om de plaatsing van zonnepanelen verder te onderzoeken, voor zover dit verenigbaar is met de erfgoedwaarde van het gebouw en de ruimtelijke kwaliteit van de site. De toekomst van de Sint-Niklaaskerk ligt zo in een zorgvuldig evenwicht tussen schoolgebruik, beperkte sacraliteit, erfgoed, muziek, verenigingsleven en duurzaamheid. Een kerk die haar waardevolle karakter bewaart, maar tegelijk nieuwe kansen biedt aan het dorp, de school en de gemeenschap van morgen.

AAN DE SLAG MET HET GEDRAGEN EN DUURZAAM TOEKOMSTBEELD
SINT-NIKLAASKERK IN MOERE

- 1. Start een gericht overleg met de school**
- 2. Voer een behoefte- en haalbaarheidsonderzoek uit, binnen een architecturaal plan**
- 3. Bewaak de complementariteit met het ontmoetingscentrum**
- 4. Omgaan met Van Peteghemorgel en de akoestische kwaliteit**
- 5. Onderzoek duurzaamheid en energie-ingrepen**

Referentieproject richting realisatie

Sint-Franciscuskerk in de Oostendse wijk Mariakerke

Een deel van de Sint-Franciscuskerk in Mariakerke krijgt een tweede leven als schoolruimte. Het gebouw blijft zo verbonden met kinderen en buurtbewoners, maar op een nieuwe manier: niet langer alleen als kerk, maar als actieve plek voor onderwijs, sport en ontmoeting.

Sint-Jan-Baptistkerk in Dranouter: sporten in de zijbeuk

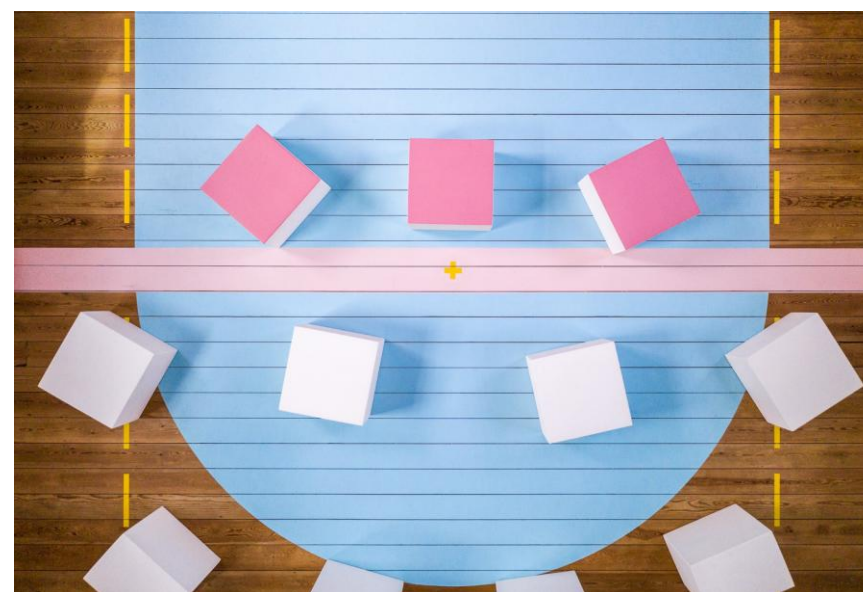
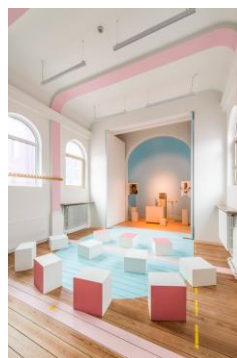
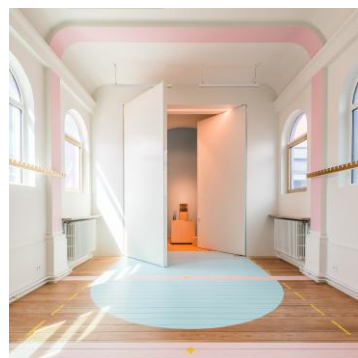

Turnen in de kerk? Het kan sinds 2022 in de Sint-Jan-Baptistkerk van Dranouter (Heuvelland). Daar werd de rechterzijbeuk heringericht als sportruimte voor de nabijgelegen gemeentelijke basisschool. Wanneer er geen turnlessen zijn, kan de kerk nog steeds gebruikt worden voor vieringen en overige activiteiten.

Mariakapel in Gent

spelenderwijs + overgangsrituelen + reflectieveld
Verbouwing van een kloosterkapel naar een schoolkapel voor de kinderen en de zusters.

Parochiekerk Sint-Niklaas

in Moere

“De toekomst van de Sint-Niklaaskerk ligt in een zorgvuldig evenwicht tussen schoolgebruik, beperkte sacraliteit, muziek, erfgoed en gedeeld dorpsgebruik. Door de kerk slim en respectvol te compartimenteren, kan ze nieuwe ruimte bieden aan de school, verenigingen en culturele activiteiten, zonder te concurreren met het bestaande ontmoetingscentrum. Het Van Peteghemorgel blijft daarbij een bepalende troef: een erfgoedparel die de ziel, akoestiek en betekenis van de kerk mee richting geeft aan haar toekomst.”

Kristof Lataire
www.kapittel.eu

kristof@kapittel.eu
0478 / 73 26 45

kapittel
samen verbinden & versterken

